

Hugvekjandi og hugstoytt

Oddagrein

Í farnu viku skipaði Norðurlandahúsið fyrri Samaviku. Ikki færri enn 50 samar vóru komnir til Føroya fyrri at vísa fram og greiða frá samiskari mentan, livihátti og søgu. Nógvar vóru gjørt burtur úr og eitt nú fingur foyks skúlaborð hovi til at vitja Norðurlandahúsið og har kunna seg við hetta fólk, sum vit annars hav á givið okkum alt ov lítið far um, hóast samar er u ein av okkara næstu grannum og í mongum er u í somu støðu sum vit eru í ella rættari hava verið sum minniluti.

TAÐ er ómetaliga hugvekjandi at hitta hesi samisku fólkini, tosa við tey og siggja, hvat tey takast við. Sagan hjá hesum fólkum er ikki minni áhugaverd og serstakliga hetta hjá okkum foyringum, sum hava stríðst so nógv fyrri at vinna rættindi á mongum økjum, her kanska serliga á máløkinum, at siggja, hvussu onnur fólk, sum liva sum minniluti í øðrum londum og hav á somu trupulleikar at dragast við sum vit, mátti verið sera kærkomið hjá øllum at uppliva. Tað eru neyvan mong okkara, sum hava vitjað samar í teirra egna umhvøvi, og tí hava vit líkasum einki forhold til teir og teirra mentan. Nú Norðurlandahúsið tók stig til at lata upp dyrnar inn í samiska heimin v ar her bráðliga høvið hjá øllum foyringum at uppliva og skilja teirra liv og teirra stríð. Júst hetta sama, sum vit foyringar so fegnir hava viljað, nevniliga at aðrir - onnur fólk og aðrir tjóðir - skuldu skilja okkara stóðu sum minniluti.

HVAT kann vera betur enn, at okkara børn og ungdomur við egnum eygum og oyrum - hjarta og heila - kann uppliva og læra at kenna eitt annað fólk her á okkara egna klettum! At tey longu tíðliga verða hildin til, og at teirra hugaheimur verður ríkaður við hesi nýggju vitan er kanska tað týðningar mesta fyrri at fáa demokratíuð at virka. Vitan og kunneleiki um onnur er so ómetaliga týðandi barlast hjá okkara ungu. Og tað er slíkt, sum er við til at bryggja býr millum fólk og lond. Tess meira vitan tess meira toleransa og samhugi við øðrum, sum so avgjørt hava brúk fyrri áhuga og virðing frá øðrum í tess egna stríð at kunna yvirleva. Vit eru Norðurlandahúsinum og teimum stovnum, sum hava verið við til at fígga tiltakið, eitt nú frá Norðurlandaráðnum, ser á takssom.

AT enda eitt lítið hjartasuff. Var tað hugvekjandi, hugaligt og fløvandi at siggja tey mongu feroysku børnini vitja tey ymsu tiltøkini í Norðurlandahúsinum, so var tað ikki minni hugstoytt at siggja, hvussu lítið áhugi hevur verið millum tilkomin at siggja og ikki minst hoyra, hvat grannar okkara samar hava at bera fram, um sína stóðu sum minniluti og annars hv at liggur teimum á hjartað. Hertil er at siga, at Norðurlandahúsið hevur gjørt eitt stórt arbeiði við at lýsa tiltøkini, men tað visir seg kor tani, at hetta er ikki nokk einsamalt. Neyðugt er eisini at hava beinleiðis samband við einstaklingar, felag og stovnar, sum kunnu hugast at hava áhuga fyrri samum. Her hugsa vit um feroysku politikararnar, sum í síni heild tlanverri als ikki vóru at siggja til nokur av tiltøkunum. Hetta er ómetaliga hugstoytt fyrri ikki at siga óhugnaligt. Tí tað sigur nakað um stóði og um veruliga áhuga feroyskir politikarar hava fyrri øðrum og her hugsa vit serstakliga um øðrum minnilutum, sum eingin betur enn vit áttu at víst áhuga, tí vit hava verið og eru lutvíst í somu stóðu. Tað skal ikki vera politikarunum til nakað forsvart, at teir móguliga ikki hava fingið nakra áheitan um at vera við til tiltøk, tí tað kundu teir gjørt á vísinum eintingum, men her eigur Norðurlandahúsið í framtíðini at læra av slíkum og kanska í størri mun - umframt at lýsa fyrri at koma í samband við fjøldina - eisini at kontakta politikarar, listarfólk oo, beinleiðis ja latið hesi fáa eina skrá sendandi við áheitan um, at tey vónandi kundu lýða á okkurt av tí, sum var á skránni. Slík kommunikation kundi so aftur gjørt, at hesi fólk sjálvi ynsktu at hitta tað verið seg samiskar politikkarar, listarfólk oo. Hetta bert sum eini góð ráð til Norðurlandahúsið, sum annars skal eiga rós fyrri at hava tikið stig til hetta frálíka tiltakið. Vit taka annars fult undir við samum í royndunum at vinna sær og sínum full rættindi á teim ymsu økjum.

Sosialurin

Lesarabrøv

Kreppan á Landssjúkrahúsinum

Heimspekingurin Pythagoras (uml. 570-500 f.K.) sigur:

At vita er at kunna!
At elska er at skapa!
At vera til er at útstrála sannleika, vakurleika og góðvild!

Innast inni í okkum øllum húsum inni «kensla» - onkur vil kalla tað ein «intuition» - ið sigur okkum, at hesi orð Pythagoras eru sonn - eru júst tað sum liv okkara snýr seg um. Tú kast einki, um tú einki veist, tú kanst heldur einki gott skapa uttan tú elskar, tað tú skapar, og tú

ert ikki til - er ikki í samfjód við teg sjálvan og umheimin - uttan tú «útstrálar» sannleika, vakurleika og góðvild.

At leiðslukreppan á okkara landssjúkrahúsi hevur sína orøk í júst tørvandi «útstráling» av sannleika, vakurleika og góðvild í leiðsluni, ivast neyvan nakar í ídag, tí eina meira turgelda, sjálvsögda og næstakærleiksfrara leiðslu enn júst hana, tú her ert vitni til, mást tú helst heilt aftur til Barbaru-tíðina fyrri at finna. Alt kjakið um eina ein-, tvey- ella tristreingjaða

leiðslu er og verður bert eitt tómt stríð um skegg pávans, so leingi eingin við myndugleika at skera torur at nema við svullin - við heilagu neytini, ið ídag mynda okkara landssjúkrahús.

Hygg at teimum! Lurta eftir teimum!

Hvar finna vit ta «útstráling» Pythagoras nevnr?

Hvør er teirra loysn uppá kreppuna?

Ein sigur pengar, ein annar vil geva deildarsjúkrasysturum fótin, tí tær eru anarkistar. (Eru tað ikki júst anarkistar, ið nýta slíkar loysnir?)

Sagt varð um Paulus, at hann varð alt ov tíðliga føddur, skilt soleiðis at hann var langt frammanfyri sína tíð. Her er talan um menn, ið eyðsýnt eru føddir alt ov seint - teir hoyra heima í Barbaru tíðini, tá tilvitska vanliga borgarans enn var so veik og niðurtræðað, at hann lær sær lynda makt- og mammongirndina hjá teimum almáttugu embætismennunum.

Vaknið! - Vit liva í 1996 - Tað er sjúklingurin tað snýr seg um!

Tormóður Dahl

Opið bræv til landsstýrismannin í fiskivinnumálum og allar flokkar á tingi

Útróðurin verður knúskaður

John Petersen,
landsstýrismáður,
Tinganes,
FR-100 Tórshavn

Vísandi til skriv, dagfest 25. sept. 1996, sum tygum og allir flokkar á tingi hava fingið sendandi frá MÚ., so boða útróðrarfeløgini í Suðuroy frá, at feløgini taka fult undir við hesum skrivi.

Sigast skal frá, at hetta er vanlukku stóða, sum feløgini meta fiskivinnuna og útróður sum heild at vera koma í, og ein kundi spurt, hví? Jú, einfalt tí, at tit ráðandi bæði í Nesi og Á Tingi ikki skera svullin, har hann

skal skerast, men heldur hava valt leggast á, har garðurin er lægstur. Við hesum hava tit ráðandi skapt stóðu, sum rætt og sleit er ein skomm fyrri okkara land.

Heldur enn at velja hin rætta lutin og gera eitthvørt, sum ber brá av fiskivinnu-politikki, so hava tit valt at knúska allan útróður her á landi, og icki eru tit nøgdir við hetta, men hav tit eisini við tykkara lógarfyriskipanum og kunngerðum skapt split og ósemju fólkanna millum.

I uttanlanda fiskivinnu-politikki, eitt nú við Svalbard, kravja tit søgulig rætt-

indi, alt gott um hetta, so skal hetta vera. Men hvar er søgulig rættur útróðrar-manna á heimaleiðini? Vit spyrja, og krevja svar.

Danir og figgiareftirlitið hava tit funnist at, fyrri teirra niðurskriving av virðum av feroyskum ognum her á landi í kreppuni, sum leikaði á.

Tit hava nú niðurskrivað virðini á okkara bátum í ólukkumát við viðtøkuni av fiskidagalogini. Hvør skal gjalda hetta niðurskriving? Vit spyrja og krevja svar.

Tit hava traðkað á bornu rættindi og mentan feroysinga. Vit krevja, at hælurin

verður tikin aftur úr sporinum, so vit aftur fiska frítt. Tað er okkara rættur, og eigur altíð at vera alra feroysinga rættur. Hvat er ein fiskivinnutjóð, har borgarin ikki fær loyvi at fiska? Vit spyrja bert.

Verður henda skarnsgerð tykkara ikki rættað sum skjótast, verður hon ikki gloynd, men goynd.

Vinarliga, vegna útróðrar-felögini í Suðuroy.

**Jarmund Steinkross
Svend Joensen
Arni Midjord**

6 ára hald í Kvinnuhúsinum

Nú eru seks ár liðin, síðan Kvinnuhúsið varð sett á stovn. Hetta fara vit at halda við at hava opið hús í dag frá kl. 16-18 í hølum okkara í KFUM, Oman Pisuvárða 2 í Tórshavn. Tá verður høvi hjá áhugaðum at stokka inn á gólvið at siggja húsið.

Í 1995 gistu 18 konur og 24 børn í húsinum. Higartil í ár hava 15 konur og 9 børn gist her. Hagtelini siga eisini, at áheitanirnar til bæði skrivstovuna og til tær sjálvboðnu vaktirnar eru vaksandi.

Ein annar partur av Kvinnuhúsarbeidnum er sjálvhjálparbolkar. Tveir bolkar eru bjóðaðir fram í

heyst. Átlanin er at sjálvhjálparbolkar byrja aftur til várs. Tað ber altíð til at seta seg í samband við skrivstovuna við hugskotum um evni til sjálvhjálparbolkar-nar.

Ráðgeving er hvørt hós-kvöldið frá kl. 19 til 21. Her fæst persónlig ráðgeving, antin við at ringja 17200 ella við at koma í Kvinnuhúsið. Møguleiki er at tosa við sosialráðgeva, lögfrøðing ella sálarfrøðing. Ráðgevingin, ið er fyrri allar kvinnur, er ókeypis. Viða t vanda sær til Kvinnuhúsið fæst at vita, nær tann, ein vil tosa við, er at hitta.

Kvinnur, ið seta seg í samband við Kvinnuhúsið,

verða ikki skrásettir við navn ella øðrum, sum kann vísa aftur til teirra. Allar kvinnur, sum hava vaktir ella á annan hátt hava samband við arbeiðið í Kvinnuhúsinum, hava tagnarskyldu.

Arbeidsmegin í húsinum er fyrri meginpartin kvinnur, sum arbeida sjálvboðnar, mest sum vaktir. Í lotuni eru 42 kvinnur aktivar, men

ynskiligt hevði verið, at fleiri vóru. Kvinnur, sum hava áhuga fyrri arbeiðnum í Kvinnuhúsinum, og sum móguliga kundu hugsað sær at verið við, kunnu ringja á tlf. 17200, ella hyggja inn á gólvið gerandisdagar millum kl. 10 og 16.30.

Øll áhugað eru vælkomin í dag, 1. okt., millum kl. 16 og 18.

Eyðkvæmislinjan

svarar alt samdegrið á tlf. 18820.

Mikudagar kl. 19.00-21.00 fæst persónlig ráðgeving og serligir spurningar verða svaraðir.